

Передумови поглиблення методології обліку діяльності будівельних підприємств

Потреба в існуванні ефективної системи обліку будівельних підприємств обґрунтовується необхідністю володіння достовірною інформацією з боку зовнішніх і внутрішніх користувачів звітності (фінансової, статистичної, податкової). Наявність розбіжностей між положеннями різних нормативно-правових документів, якими регламентовано облік будівельних підприємств, створює труднощі в роботі практикуючих бухгалтерів та науковців у частині розуміння сутності поняття «будівництво» як виду економічної діяльності, та ідентифікації будівельних і монтажних робіт. Задля досягнення окресленої мети у процесі дослідження з-поміж великої сукупності загальнонаукових та спеціальних методів пізнання використано методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, аналогії, порівняння, а також метод групування даних та системного підходу. З метою наочного представлення результатів виконаного дослідження застосовано елементи графічного методу дослідження.

Розкрито сутність понять «будівництво», «вид економічної діяльності», «галузь», розкрито значення будівництва в умовах сьогодення при формуванні облікової інформації. Проаналізовано проблемні питання щодо використання даних понять у різних нормативно-правових документах, розглянуто можливі шляхи їх вирішення. Обґрунтовано необхідність узгодження положень досліджених у статті нормативних документів, якими визначається облік будівельних підприємств.

Ключові слова: будівництво; облік; будівельне підприємство; методологія обліку; галузь; вид економічної діяльності; звітність; будівельна продукція.

Актуальність теми. Одним із видів економічної діяльності, що значною мірою забезпечує свою продукцію інші види економічної діяльності, є будівництво, з допомогою якого вирішуються фундаментальні проблеми, пов'язані з виробничим аспектом економіки країни. Опрацювання положень ряду нормативно-правових документів, норми яких регулюють облік будівельних робіт, дає підстави стверджувати про існування розбіжностей у трактуванні економічної сутності будівництва, що ускладнює розуміння даного поняття і створює труднощі в веденні обліку будівельних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку будівництва, обліку будівельних підприємств висвітлено у наукових працях З.Задорожного [8; 9], Я.Крупки [9], Р.Мельника [9], М.Дерій [7], П.Кричуна [11], Н.Мужевич [13], Т.Сороки [18], О.Чижинин [20], Л.Пославської [16], С.Воловодюк [5], М.Гусевої [6], П.Коренюка [10], Ю.Перського [15] та ін.

Як справедливо зазначають П.І. Коренюк та С.С. Воловодюк [10; 5], становище будівництва в країні є ілюстрацією макроекономічної ситуації в цілому. Незважаючи на вагомий внесок перелічених вчених у розвиток теоретичних аспектів обліку будівельних підприємств, переважна більшість праць за даною тематикою має вузькоспеціалізований характер: недостатньо глибоко досліджені питання розвитку будівництва як передумови поглиблення обліку діяльності будівельних підприємств, його сутності та значення.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає в ідентифікації економічної сутності будівництва, його уніфікації задля усунення термінологічних неточностей, обґрунтуванні розбіжностей, наявних у нормативно-правових документах, які регулюють облік будівельних підприємств, формуванні пропозицій щодо подолання таких розбіжностей.

Викладення основного матеріалу. В умовах сьогодення спостерігається чітка тенденція до зростання обсягів виконання будівельних робіт в Україні (73726,9 млн. грн. у 2016 р. проти 57515,0 млн. грн. 2015 р.) (табл. 1), що потребує виважених та обґрунтованих методів управління, спрямованих на максимізацію фінансових результатів будівельних підприємств за одночасного зниження вартості об'єктів будівництва, що уможливлується через скорочення обсягів витрат і зростання доходів від їх основної діяльності.

Таблиця 1

Обсяг виконаних будівельних робіт за видами будівельної продукції*

Роки	Будівництво, всього	Будівлі	Види будівель		Інженерні споруди
			житлові	нежитлові	
1	2	3	4	5	6
2010	42918,1	19659,1	6876,5	12782,6	23259,0
2011	61671,7	26745,4	8137,1	18608,3	34926,3

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6
2012	62937,2	28104,8	8523,0	19581,8	34832,4
2013	58586,2	28257,3	9953,1	18304,2	30328,9
2014	51108,7	24856,5	11292,4	13564,1	26252,2
2015	57515,0	28907,5	13908,8	14998,7	28607,5
2016	73726,9	38106,4	18012,8	20093,6	35620,5

*Сформовано автором за даними сайту Державної служби статистики України (звернення 12.02.2018), млн. грн.

Будівельні підприємства функціонують у сфері будівництва, що досить часто в науковій літературі ототожнюється з капітальним будівництвом. В Рекомендаціях щодо безпеки та гігієни праці у будівництві № 175, які прийняті Міжнародною організацією праці 20.06.1988 р., передбачено, що термін «будівництво» охоплює будівельні роботи, цивільне будівництво, монтаж та демонтаж будов і конструкцій з елементів заводського виробництва, а також виробництво збірних елементів на будівельному майданчику. А.Є. Чорноморець, А.М. Абрамович зазначають, що будівництво є складовою капітального будівництва [19; 1]. Як справедливо стверджує І.М. Миронець, «поняття капітального будівництва найбільш поширене в юридичній літературі. Його вживають науковці та інші спеціалісти будівельної галузі починаючи з радянської доби» [12, с. 29].

Брагінський М.І. під капітальним будівництвом розуміє діяльність, спрямовану на зведення, реконструкцію і капітальний ремонт підприємств, будівель і споруд [2, с. 73]. Колектив авторів під керівництвом Н.І. Верхоглядової стверджує, що капітальне будівництво – це процес створення нових, а також розширення, реконструкція, технічне переоснащення діючих підприємств, об'єктів виробничого і невиробничого призначення, пускових комплексів (з урахуванням проектних робіт, проведення торгів у будівництві, консервації, розконсервації об'єктів, утримання дирекцій підприємств, що будуються, а також придбання технологічного обладнання, яке не входить до кошторису об'єктів [4, с. 6]. При цьому будівництво ними трактується як галузь матеріального виробництва, в якій створюються основні засоби виробничого і невиробничого призначення: готові до експлуатації будівлі, будівельні конструкції, споруди, їх комплекси [4, с. 5].

Відповідно до Загального класифікатора «Галузі народного господарства України» від 24.01.1994 р. № 21 (втратив чинність 20.08.2009 р.), будівництво – галузь сфери матеріального виробництва. У нині чинному Національному класифікаторі України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» від 11.10.2010 № 457 (зі змінами) [14] заявлено, що будівництво – це вид економічної діяльності, що містить таку структуру секції (табл. 2).

Таблиця 2

Структура секції F «Будівництво» за КВЕД*

Розділи	Групи, класи
41	Будівництво будівель
	41.1 Організація будівництва будівель
	41.2 Будівництво житлових і нежитлових будівель
42	Будівництво споруд
	42.1 Будівництво доріг і залізниць (мостів, тунелів, автострад)
	42.2 Будівництво комунікацій (трубопроводів, споруд електропостачання та телекомунікацій)
	42.9 Будівництво інших споруд (водних споруд тощо)
43	Спеціалізовані будівельні роботи
	43.1 Знесення та підготовчі роботи на будівельному майданчику
	43.2 Електромонтажні, водопровідні та інші будівельно-монтажні роботи
	43.3 Роботи із завершення будівництва (штукатурні роботи, встановлення столярних виробів, покриття підлоги, облицювання стін, малярні роботи)
	43.9 Інші спеціалізовані будівельні роботи

*Сформовано автором за КВЕД ДК 009:2010 [14].

Таким чином, секція F «Будівництво» має 3 розділи та 9 груп. Вважаємо за доцільне послуговуватися поняттям «вид економічної діяльності», а не «галузь», при веденні мови про будівництво, зважаючи на відміну Загального класифікатора «Галузі народного господарства України» від 24.01.1994 р. № 21.

У Цивільному кодексі України, Кодексі законів про адміністративні правопорушення використовується поняття будівництва, у Господарському кодексі – капітального будівництва. Відтак, існує неузгодженість у використанні термінології, що ускладнює розуміння сутності даних понять (табл. 3).

Таблиця 3

*Ідентифікація сутності понять «капітальне будівництво»
та «будівництво» у нормативно-правових джерелах**

№ з/п	Поняття	Назва джерела	Визначення
1.	Капітальне будівництво	Порядок державного фінансування капітального будівництва № 1764 від 27 грудня 2001 р. (зі змінами)	Процес створення нових, а також розширення, реконструкція, технічне переоснащення діючих підприємств, об'єктів виробничого і невиробничого призначення, пускових комплексів
2.		Закон України «Про архітектурну діяльність» від № 687-XIV 20.05.1999 р.	Нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт
3.		Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від № 3038-VI від 17.02.2011 р.	Нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт об'єктів будівництва
4.		Національний класифікатор України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010»	Вид економічної діяльності (секція F, що містить у своєму складі 3 розділи, 9 груп і 22 класи)
5.		П(С)БО 18 «Будівельні контракти» № 205 від 28 квітня 2001 р.	Спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт
6.		Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт № 573 від 31.12.2010 р.	Спорудження нових об'єктів, реконструкція, реставрація та ремонт об'єктів
7.		Правила визначення вартості будівництва «ДСТУ Б Д.1.1-1:2013» № 293 від 05.07.2013 р.	Нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення будинків, будівель та споруд будь-якого призначення, їх комплексів, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, а також реставрація пам'яток архітектури та містобудування
8.		Порядок розроблення проектної документації на будівництво об'єктів: наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 45 від 16.05.2011 р.	Нове будівництво, реконструкція, технічне переоснащення діючих підприємств, реставрація та капітальний ремонт об'єктів будівництва
9.	Будівництво	Склад та зміст проектної документації на будівництво: ДБН А.2.2-3-2014	Нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення об'єктів будівництва

*Розроблено автором

Отже, за даними таблиці 3 можна констатувати, що в нормативних джерелах застосовується переважно поняття «будівництво», ідентифікації сутності якого схожі, проте не однакові. У ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» будівництво визначено як «нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення об'єктів будівництва» і запропоновано тлумачення понять, включених до дефініції будівництва, а саме: нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту, технічного переоснащення об'єктів будівництва (табл. 4).

Таблиця 4

*Дефініції понять, пов'язаних із будівництвом,
у ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво»*

№ з/п	Поняття	Визначення
1	2	3
1.	Нове будівництво	Будівництво будинків, будівель, споруд, їх комплексів, що здійснюється з метою створення об'єктів виробничого і невиробничого призначення, а також лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, в тому числі добудова зупинених об'єктів незавершеного будівництва

1	2	3
2.	Реконструкція	Перебудова введеного в експлуатацію в установленому порядку об'єкта будівництва, що передбачає зміну його геометричних розмірів та/або функціонального призначення, внаслідок чого відбувається зміна основних техніко-економічних показників (кількість продукції, потужність тощо), забезпечується удосконалення виробництва, підвищення його техніко-економічного рівня та якості продукції, що виготовляється, поліпшення умов експлуатації та якості послуг. Реконструкція передбачає повне або часткове збереження елементів несучих і огорожувальних конструкцій та призупинення на час виконання робіт експлуатації об'єкту в цілому або його частин (за умови їх автономності)
3.	Капітальний ремонт	Сукупність робіт на об'єкті будівництва, введеному в експлуатацію в установленому порядку, без зміни його геометричних розмірів та функціонального призначення, що передбачають втручання у несучі та огорожувальні системи, при заміні або відновленні конструкцій чи інженерних систем та обладнання, у зв'язку з їх фізичною зношеністю та руйнуванням, поліпшення експлуатаційних показників, а також благоустрій території. Капітальний ремонт передбачає призупинення на час виконання робіт експлуатації об'єкта в цілому або його частин (за умови їх автономності)
4.	Технічне переоснащення об'єктів будівництва	Комплекс заходів щодо підвищення експлуатаційних властивостей об'єктів невиробничого та виробничого призначення, введених в експлуатацію в установленому порядку, шляхом впровадження передової техніки та технології, механізації і автоматизації виробництва, оновлення та заміни застарілого і фізично зношеного устаткування новим, більш продуктивним

Проте, у визначенні будівництва, запропонованому в ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво», не взято до уваги розширення, добудову, реставрацію та виконання монтажних робіт як неодмінні його складові, окремі з яких передбачено при ідентифікації будівництва в П(С)БО 18 «Будівельні контракти» (розширення, добудова, реставрація та виконання монтажних робіт), Законі України «Про архітектурну діяльність» від № 687-XIV, Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» від № 3038-VI, Методичних рекомендаціях з формування собівартості будівельно-монтажних робіт № 573, Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів № 45 (реставрація), Правилах визначення вартості будівництва «ДСТУ Б Д.1.1-1:2013» № 293 (реставрація пам'яток архітектури та містобудування).

В цілому розширення, реконструкція, капітальний ремонт, реставрація та технічне переоснащення об'єктів будівництва є видами реновації (від лат. *renovatio* – відновлення) – відтворення основних засобів діючих підприємств, будівель та споруд. Бусел В.Т. стверджує, що «реновація – це економічний процес оновлення елементів основних виробничих фондів, засобів виробництва (машин, обладнання, інструменту), що вибувають внаслідок фізичного (матеріального) спрацьовування та техніко-економічного старіння за рахунок коштів амортизаційного фонду» [3]. Визначення таких видів реновації, як реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення об'єктів будівництва представлено в таблиці 4, розширення та реставрації – таблиці 5.

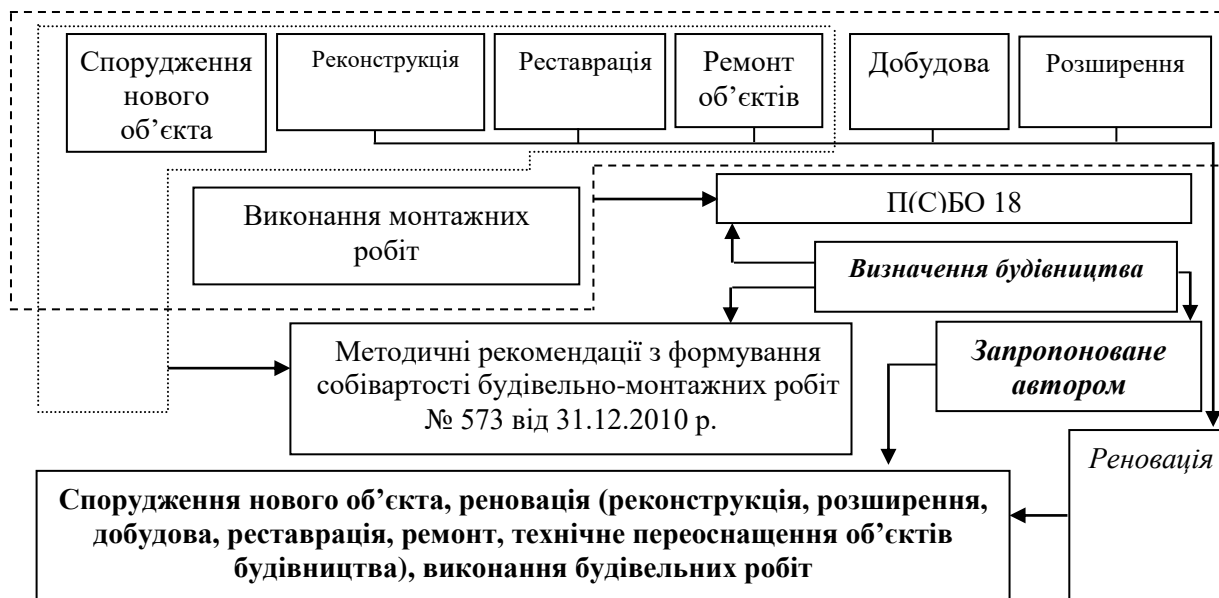
Таблиця 5

Тлумачення сутності окремих складових реновації

№ з/п	Поняття	Визначення
1.	Розширення	Будівництво додатково до існуючих приміщень, будівель, споруд, що будуються в межах єдиного комплексу за окремими проектами, яке веде до збільшення будівельних габаритів об'єкта та поліпшення його техніко-економічних показників
2.	Реставрація	Повне або часткове відновлення пошкоджених або втрачених будівель та художніх характеристик об'єкта у первісному або відновленому вигляді на пам'ятниках архітектури.

Таким чином, беручи за основу тлумачення будівництва в облікових нормативних документах, його дефініцію доцільно представити у вигляді схеми (рис. 1).

Визначення будівництва в основних документах, якими керуються бухгалтери будівельних підприємств, відрізняються, зокрема, добудова, розширення й виконання монтажних робіт як складові будівництва заявлені лише в П(С)БО 18 «Будівельні контракти». Згідно з Правилами визначення вартості будівництва «ДСТУ Б Д.1.1-1:2013» № 293 від 05.07.2013 монтажні роботи є складовою будівельних робіт разом з ремонтно-будівельними, реставраційно-відновлювальними та пускалоадагдувальними роботами (п. 5.1.3). У Національному класифікаторі України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» від 11.10.2010 № 457 (зі змінами) [14] в структурі секції F «Будівництво» монтажні роботи виокремлено як складову будівельних. У Методичних рекомендаціях з формування собівартості будівельно-монтажних робіт № 573 паралельно використовуються обидва поняття: «будівельні роботи» (розділ 7) та «будівельно-монтажні роботи» (розділ 1).

*Розроблено автором

Рис. 1. Ідентифікація сутності будівництва*

У формі статистичної звітності «Структурне обстеження підприємства» (№ 1-підприємство (річна)), затвердженій наказом Державної служби статистики України 24.06.2016 р. № 97, будівельні підприємства зобов'язані відображати загальний обсяг будівельних робіт, що виконаний підрядником (розділ 5 «Інші показники», рядок 501 «Дохід від виконання будівельних робіт на умовах підяду (без ПДВ)»). Така ж інформація має бути заявлена у Звіті про виконання будівельних робіт (№ 1-кб), затверджені наказом Державної служби статистики України від 26.07.2016 р. № 129, де в розділі 2 «Обсяг реалізованих будівельних робіт» зазначається обсяг реалізованих будівельних робіт, (ряд. 02), у тому числі за договорами субпідряду (ряд. 021). Отже, наведення у статистичній звітності інформації про монтажні роботи будівельних підприємств не передбачено.

Зважаючи на викладене вище, під будівництвом пропонуємо розуміти спорудження нового об'єкта, реновацію (реконструкцію, розширення, добудову, реставрацію, ремонт, технічне переоснащення об'єктів будівництва), виконання будівельних робіт. Використання даного визначення дасть змогу уніфікувати розбіжності в законодавстві у частині тлумачення сутності будівництва. Воно лаконічне, змістовне і спрямоване на усунення відмінностей між законодавчими документами, якими керуються представники бухгалтерських служб при веденні бухгалтерського обліку будівельних підприємств.

На відміну від будівництва, капітальне будівництво, з позиції бухгалтерського обліку, – це назва субрахунку 151, на якому, згідно з Інструкцією № 291, відображаються витрати на будівництво, що здійснюється як господарським, так і підрядним способом для власних потреб підприємства. Якщо ж будівництво ведеться на замовлення сторонніх організацій, то витрати накопичуються на рахунок 23 «Виробництво», сальдо за яким в кінці звітного періоду списується на субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг». Отже, капітальне будівництво з позиції бухгалтерського обліку є складовою будівництва, одним із його видів, а не навпаки.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проведене дослідження дає змогу сформулювати висновки про існування неузгодженостей між різними нормативно-правовими документами, якими регламентовано економічну сутність будівництва. В дослідженні запропоновано будівництво ідентифікувати як спорудження нового об'єкта, реновацію (реконструкцію, розширення, добудову, реставрацію, ремонт, технічне переоснащення об'єктів будівництва), виконання будівельних робіт. Застосування даної дефініції в нормативно-правовій базі України уможливить термінологічну уніфікацію в частині тлумачення сутності будівництва.

Запропоноване визначення досить лаконічне, змістовне і спрямоване на усунення відмінностей між законодавчими документами, які використовують бухгалтери при веденні обліку будівельних підприємств. Уніфікація сутності даного поняття спрямована на формування достовірної, об'єктивної та релевантної інформації в системі бухгалтерського обліку для належного забезпечення користувачів звітності будівельних підприємств, зокрема й тих, які становлять суспільний інтерес, що особливо актуалізується в контексті внесення змін 05 жовтня 2017 р. до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. Подальші дослідження будуть спрямовані на висвітлення методики обліку підприємств, основною діяльністю яких є будівництво, в тому числі й таких, які становлять суспільний інтерес.

Список використаної літератури:

1. *Абрамович А.М.* Государственное управление строительством в СССР / *А.М. Абрамович.* – М. : Наука и техника, 1982. – 271 с.
2. *Брагинский М.И.* Совершенствование законодательства о капитальном строительстве / *М.И. Брагинский.* – М. : Стройиздат, 1982. – 144 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. *В.Т. Бусел.* – 5-те вид., дод. і допов. – Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.
4. Економіка і основи підприємництва в будівництві / *Н.І. Верхоглядова, Д.Л. Левчинський, О.Л. Герасимова, О.Ю. Щеглова.* – Дніпро : Герда, 2017. – 428 с.
5. *Воловодюк С.С.* Забезпечення конкурентоспроможності будівельного комплексу на принципах превентивності : дис. ... к.е.н. : спец. 08.00.03 економіка та управління національним господарством / *С.С. Воловодюк.* – Вінниця, 2017. – 240 с.
6. *Гусева М.Н.* Управление обеспечением конкурентоспособности предпринимательских структур в строительстве : монография / *М.Н. Гусева.* – М. : Архитектура-С, 2011. – 400 с.
7. *Дерій М.В.* Облік і контроль грошово-розрахункових операцій в житловому будівництві : дис. ... к.е.н. : спец. 08.00.09 бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / *М.В. Дерій.* – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 298 с.
8. *Задорожний З.В.* Внутрішньогосподарський облік у будівництві : монографія / *З.В. Задорожний.* – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 336 с.
9. *Задорожний З.В.* Облік у будівництві : підручник / *Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Р.О. Мельник.* – Київ : Знання, 2008. – 631 с.
10. *Коренюк П.І.* Стратегічний аналіз будівельної галузі та підвищення її інвестиційної привабливості / *П.І. Коренюк, С.С. Сквозніков* // Економічні студії : науково-виробничий журнал. – 2015. – № 4 (08). – С. 86–90.
11. *Кричун П.М.* Облік та аудит незавершеного виробництва будівельних підрядних підприємств : дис. ... к.е.н. : спец. 08.00.09 бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / *П.М. Кричун.* – Київ : ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», 2012. – 287 с.
12. *Миронець І.М.* Поняття будівництва і капітального будівництва / *І.М. Миронець* // Вісник господарського судочинства. – 2009. – № 3. – С. 27–35.
13. *Мужевич Н.В.* Облік і аналіз витрат на утримання та експлуатацію будівельної техніки : дис. ... к.е.н. : спец. 08.00.09 бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / *Н.В. Мужевич.* – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 243 с.
14. Національний класифікатор України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» : наказ : від 10.10.2010 : № 457 / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>.
15. *Перський Ю.К.* Локальные рынки жилищного строительства: вектор конкурентного развития : монография / *Ю.К. Перський, Ю.В. Катаева.* – Пермь : Перм. гос. ун-т, 2010. – 168 с.
16. *Пославська Л.І.* Облік доходів і витрат за центрами відповідальності у будівництві : дис. ... к.е.н. : спец. 08.00.09 бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / *Л.І. Пославська.* – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 248 с.
17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон : від 16 липня 1999 : № 996-XIV / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
18. *Сорока Т.М.* Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів підрядних будівельних організацій України : дис. ... к.е.н. : спец. 08.00.09 бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / *Т.М. Сорока.* – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 294 с.
19. *Черноморець А.Е.* Хозрасчёт в капитальном строительстве на основе межхозяйственной кооперации: правовой аспект / *А.Е. Черноморець.* – Красноярск : Изд-во Краснояр. ун-та, 1985. – 204 с.
20. *Чижжишин О.І.* Облік і аналіз неопераційної діяльності підприємств : дис. ... к.е.н. : спец. 08.00.09 бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / *О.І. Чижжишин.* – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 213 с.
21. *Чистов Л.М.* Экономика строительства : ученик / *Л.М. Чистов.* – Спб. : Изд-во «Питер», 2001. – 384 с.

References:

1. Abramovich, A.M. (1982), *Gosudarstvennoe upravlenie stroitel'stvom v SSSR*, Nauka i tehnika, Moskva, 271 p.
2. Braginskij, M.I. (1982), *Sovershenstvovanie zakonodatel'stva o kapital'nom stroitel'stve*, Strojizdat, Moskva, 144 p.
3. Busel, V.T. (uklad.) (2005), *Velykij tлумачnyj slovnyk suchasnoi' ukrai'ns'koi' movy*, 5th ed., dod. i dopov., Perun, Irpin', 1728 p.
4. Verhogljadova, N.I., Levchyns'kyj, D.L., Gerasymova, O.L. and Shheglava, O.Ju. (2017), *Ekonomika i osnovy pidpryjemnyctva v budivnyctvi*, Gerda, Dnipro, 428 p.
5. Volovodjuk, S.S. (2017), *Zabezpechennja konkurentospromozhnosti budivel'nogo kompleksu na pryncypah preventyvnosti*, Dyss. of k.e.n., spec. 08.00.03 ekonomika ta upravlinnja nacional'nym gospodarstvom, Vinnycja, 240 p.
6. Guseva, M.N. (2011), *Upravlenie obespecheniem konkurentosposobnosti predprinimatel'skih struktur v stroitel'stve*, monografija, Arhitektura-S, Moskva, 400 p.
7. Derij, M.V. (2013), *Oblik i kontrol' groshovo-rozrahunkovyh operacij v zhytlovomu budivnyctvi*, Dyss. of k.e.n., spec. 08.00.09 buhgalters'kyj oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoi' dijial'nosti), TNEU, Ternopil', 298 p.

8. Zadorozhnyj, Z.V. (2006), *Vnutrishn'ogospodars'kyj oblik u budivnyctvi*, monografija, Ekonomichna dumka, Ternopil', 336 p.
9. Zadorozhnyj, Z.V., Krupka, Ja.D. and Mel'nyk, R.O. (2008), *Oblik u budivnyctvi*, Znannja, Kyi'v, 631 p.
10. Korenjuk, P.I. and Skvoznikov, S.Je. (2015), «Strategichnyj analiz budivel'noi' galuzi ta pidvyshhennja i'i' investycejnoi' pryvablyvosti», *Ekonomichni studii'*, naukovo-vyrobnychyj zhurnal, No. 4 (08), pp. 86–90.
11. Krychun, P.M. (2012), *Oblik ta audyt nezavershenogo vyrobnyctva budivel'nyh pidrjadnyh pidpryjemstv*, Dyss. of k.e.n., spec. 08.00.09 *buhgalters'kyj oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoi' dijial'nosti)*, DVNZ «KNEU imeni Vadyma Get'mana», Kyi'v, 287 p.
12. Myronec', I.M. (2009), «Ponjattja budivnyctva i kapital'nogo budivnyctva», *Visnyk gospodars'kogo sudochynstva*, No. 3, pp. 27–35.
13. Muzhevych, N.V. (2014), *Oblik i analiz vytrat na utrymannja ta ekspluataciju budivel'noi' tehniky*, Dyss. of k.e.n., spec. 08.00.09 *buhgalters'kyj oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoi' dijial'nosti)*, TNEU, Ternopil', 243 p.
14. Derzhavnyj komitet Ukrainy z pytan' tehničnogo reguljuvannja ta spozhyvchoi' polityky Ukrainy (2010), «Klasyfikacija vydiv ekonomichnoi' dijial'nosti DK 009:2010», Nacional'nyj klasyfikator, nakaz, stanom na 10 zhovtnja, N 457, [On-line], available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>
15. Perskij, Ju.K. and Kataeva, Ju.V. (2010), *Lokal'nye rynki zhilishhnogo stroitel'stva: vektor konkurentnogo razvitija*, monografija, Perm. gos. un-t, Perm', 168 p.
16. Poslavs'ka, L.I. (2015), *Oblik dohodiv i vytrat za centramy vidpovalnosti u budivnyctvi*, Dyss. of k.e.n., spec. 08.00.09 *buhgalters'kyj oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoi' dijial'nosti)*, TNEU, Ternopil', 248 p.
17. Verhovna Rada Ukrainy (1999), «Pro buhgalters'kyj oblik ta finansovu zvitnist' v Ukraini», zakon, stanom na 16 lypnja, N 996-XIV, [On-line], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
18. Soroka, T.M. (2016), *Analiz efektyvnosti vykorystannja vyrobnychyh resursiv pidrjadnyh budivel'nyh organizacij Ukrainy*, Dyss. of k.e.n., spec. 08.00.09 *buhgalters'kyj oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoi' dijial'nosti)*, TNEU, Ternopil', 294 p.
19. Chernomorec, A.E. (1985), *Hozraschjot v kapital'nom stroitel'stve na osnove mezhhozjajstvennoj kooperacii: pravovoj aspekt*, Izd-vo Krasnojarsk. un-ta, Krasnojarsk, 204 p.
20. Chyzyshyn, O.I. (2013), *Oblik i analiz neoperacijnoi' dijial'nosti pidpryjemstv*, Dyss. of k.e.n., spec. 08.00.09 *buhgalters'kyj oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoi' dijial'nosti)*, TNEU, Ternopil', 213 p.
21. Chistov, L.M. (2001), *Jekonomika stroitel'stva*, Izd-vo «Piter», Spb., 384 p.

Павелко Ольга Віталіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне).

Наукові інтереси:

– обліково-аналітичне забезпечення діяльності будівельних підприємств;

– облік операцій у банках.

Тел.: (097) 052–24–89.

Тел.: (066) 127–80–79.

E-mail: opavelko@ukr.net.

Стаття надійшла до редакції 02.07.2018.